

บทที่ ๕

บทสรุปและ เสนอแนะ

องุ่น เป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญอย่างหนึ่งของประเทศไทย ปีหนึ่ง ๆ ทำรายได้ให้กับชาวสวนหลายร้อยล้านบาท แหล่งปลูกองุ่นที่สำคัญอยู่ในเขตติดต่อของจังหวัดนครปฐม จังหวัดราชบุรี จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดสมุทรสงคราม

องุ่น เป็นพืชที่ต้องการดูแลรักษาและเอาใจใส่เป็นอย่างมาก เพราะนอกจากจะมีแมลงและโรคพืชรบกวนแล้ว องุ่นยังต้องการน้ำ ปุ๋ย และการตัดแต่งกิ่งและการพรวนอีกด้วย การทำสวนองุ่นจึง เป็นอาชีพที่ต้องการทำด้วยความรู้ความชำนาญและมีมือที่ปราณีต บรรจงจึงจะได้ผลดี

จึงปรากฏว่า ในการทำสวนองุ่นมีทั้งผู้ที่ทำสำเร็จมีรายได้ดี และผู้ที่ล้ม เหลวจนล้ม เลิกไป เป็นจำนวนไม่น้อย เป็นสิ่งที่น่าสนใจที่จะได้ศึกษาดูว่าชาวสวนองุ่นที่ได้รับความสำเร็จนั้น มีวิธีการทำสวนอย่างไร จะต้องลงทุนเท่าไร มีรายได้และผลกำไรอย่างไร และนี่ก็คือวัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์นี้

ชาวสวนองุ่นในอำเภอสมาพราน จังหวัดนครปฐมที่ได้รับความสำเร็จจำนวนห้าราย ได้รับการคัดเลือกเพื่อการศึกษาโดยเลือกสวนที่มีขนาดต่าง ๆ กันจาก ๑๕ ไร่ ๒๐ ไร่ ๓๐ ไร่ ๔๐ ไร่ และ ๕๐ ไร่ การรวบรวมข้อมูลกระทำโดยการใช้แบบสอบถามและการสังเกตการโดยได้รับการสนับสนุนจากข้อมูลทุติยภูมิ

การศึกษาในด้านต้นทุนพบว่า ต้นทุนการทำสวนองุ่นส่วนใหญ่เป็น ค่าจ้างแรงงาน ค่าปุ๋ย ค่ายาปราบศัตรูพืช และค่าอุปกรณ์ สวนที่มีขนาดต่าง ๆ กันมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อองุ่นหนึ่งต้นใกล้เคียงกัน โดยเฉลี่ยแล้วต้นทุนในการปลูกองุ่นในระยะเลี้ยงเถา (ปีเริ่มแรกการลงทุน) ประมาณต้นละ ๒๕๐ บาท หลังจากระยะเลี้ยงเถาแล้ว ต้นทุนจะลดลงในสัดส่วนหนึ่ง ๆ ประมาณต้นละ ๘๐ บาท (ต้นทุนดังกล่าวยังมีได้รวมค่าจัดการดูแล และบริหารงานทั่ว ๆ ไป ของชาวสวนผู้ลงทุนปลูกองุ่น)

การศึกษาทางด้านรายได้ ปรากฏว่า ชาวสวนจะเริ่ม เก็บเกี่ยวผลองุ่นครั้งแรกหลังการปลูกแล้วประมาณปีครึ่ง หลังจากนั้นก็จะเก็บเกี่ยวได้ทุก ๆ หกเดือนต่อครั้ง คือปีหนึ่ง ๒ ครั้ง หรือ

๒ มีด โดยปกติแล้วองุ่นต้นหนึ่ง ๆ จะให้ผลได้ประมาณ ๖-๘ มีด ก็จะต้องรื้อต้นทิ้ง แล้วกร่องปลูกใหม่

ราคาขององุ่นที่ชาวสวนขายได้นั้นแตกต่างกันมากแล้วแต่คุณภาพและฤดูกาล องุ่นที่มีคุณภาพดี อาจขายได้กิโลกรัมละ ๑๐-๒๐ บาท องุ่นที่มีคุณภาพไม่ดีนั้นชาวสวนเคยขายได้เพียงกิโลกรัมละ ๕ บาท หรือต่ำกว่า

สวนองุ่นที่มีการจัดการดี จะได้องุ่นที่มีคุณภาพดี ขายได้ราคาสูง ให้ผลตอบแทนดี ทำความพอใจให้กับผู้ลงทุนมาก ดังจะเห็นได้จากผลการวิเคราะห์โดยอาศัยเครื่องมือ ข้อ ๑ เกณฑ์มูลค่าปัจจุบันสุทธิ ข้อ ๒ เกณฑ์อัตราผลตอบแทนภายใน และ ข้อ ๓ เกณฑ์วงระยะเวลาคืนทุน ผลของการวิเคราะห์ ซึ่งสรุปได้จากการใช้ราคาปานกลางเป็นดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

		ราคาจำหน่ายกิโลกรัมละ ๑๕ บาท				
		ขนาดของสวน				
		๑๕ ไร่	๒๐ ไร่	๓๐ ไร่	๔๐ ไร่	๕๐ ไร่
<u>มูลค่าปัจจุบันสุทธิ</u>						
ระดับอัตราส่วนลด	๑๒%	๗๒๙,๒๓๑	๑,๒๘๙,๘๗๗	๒,๒๑๐,๒๕๓	๓,๓๓๓,๙๓๔	๒,๙๖๒,๑๒๙
	๑๘%	๖๐๖,๓๐๒	๑,๐๙๒,๑๖๐	๑,๘๘๖,๓๔๙	๒,๙๒๖,๓๕๗	๒,๔๙๕,๕๐๗
	๒๕%	๔๙๔,๐๗๔	๙๐๓,๗๑๐	๑,๕๗๗,๘๑๘	๒,๕๒๗,๘๘๑	๒,๐๕๑,๑๘๑
<u>อัตราผลตอบแทนภายใน</u>		๗๘.๘๔%	๘๔.๔๒%	๘๘.๙๙%	๑๐๐.๒๑%	๘๑.๔๔%
<u>รวมระยะเวลาดำเนินทุน</u>		๒ ๑ ปี ๒	๒ ปี	๒ ปี	๒ ปี	๒ ปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากผลการศึกษาข้างต้น การทำสวนองุ่น เป็นธุรกิจการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนในอัตราสูงมาก และมีระยะเวลาการคืนทุนสั้น แต่ทั้งนี้ยังมีได้รวมค่าแรงจัดการและบริหารทั่ว ๆ ไปของชาวสวนผู้ลงทุน ซึ่งเป็นผู้ที่ต้องให้ความเอาใจใส่ดูแลรักษาต้นองุ่นอย่างดี จะต้องมีความรู้ความชำนาญในการทำสวนองุ่นอย่างดี ประกอบกับมีเงินทุนเพียงพอ มิฉะนั้นการลงทุนทำสวนองุ่นอาจจะล้มเหลวได้ง่าย

ปัญหาและอุปสรรคในการทำสวนองุ่น

องุ่นเป็นผลไม้ที่เพิ่งได้รับการปลูกอย่างเป็นล่ำเป็นสันแบบการค้าเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๒ เป็นต้นมา ซึ่งเป็นเวลาไม่นานมานี้เอง ปัจจุบันยังมีปัญหาที่เกี่ยวกับการผลิตและการจำหน่ายอีกมาก อันเป็นอุปสรรคต่อการขยายธุรกิจการผลิตองุ่น ทำให้การผลิตองุ่นไม่สามารถขยายตัวออกไปเท่าที่ควร ปัญหาที่ผู้ดำเนินการธุรกิจองุ่นต้องเผชิญนั้น สามารถแยกเป็นปัญหาทางด้านการผลิตและการตลาด ดังจะอธิบายในรายละเอียดต่อไปนี้

๑. ปัญหาการผลิต

จากการสำรวจการทำสวนองุ่นในอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม พบว่า การผลิตองุ่นมีปัญหาหลายอย่างซึ่งพอจะสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑.๑ ปัญหาเกี่ยวกับที่ดิน สวนองุ่นที่ซื้อดินองุ่นไปแล้วนั้น จะทำการปลูกองุ่นซ้ำทันทีไม่ได้ เพราะรากองุ่นได้สะสมเชื้อโรคไว้ใต้ดินเป็นจำนวนมาก ถ้าปลูกองุ่นซ้ำในที่เดิมทันทีก็จะไม่ให้ผลดีเท่าที่ควร จำเป็นต้องปล่อยให้ดินหรือปลูกพืชอย่างอื่นอย่างน้อย ๔-๕ ปี แล้วจึงจะใช้ปลูกองุ่นได้อีก ี่เป็นข้อจำกัดทางด้านที่ดินที่ทำให้การขยายการปลูกองุ่นทำได้ไม่เต็มที่

๑.๒ ปัญหาเกี่ยวกับน้ำ องุ่นต้องการน้ำมาก แต่ถ้าน้ำท่วม ต้นองุ่นจะตาย ชาวสวนองุ่นจึงนิยมปลูกองุ่นบนแปลงยกร่อง โดยมีร่องน้ำล้อมรอบและมีน้ำตลอดปี การที่ต้องเลือกทำเลเช่นนี้ทำให้ไม่สามารถขยายเนื้อที่เพาะปลูกออกไปได้มากและเป็นการเพิ่มต้นทุนการปลูกองุ่น นอกจากนี้ชาวสวนองุ่นในอำเภอสามพรานยังต้องประสบกับปัญหาเรื่องน้ำอีกสองประการคือ น้ำเค็มและน้ำเน่า ในหน้าแล้งน้ำทะเลจะทะลักเข้ามาในสวน ถ้าน้ำเค็มเกินกว่าระดับหนึ่ง ต้นองุ่นจะไม่เจริญเติบโตและไม่ให้ผลเท่าที่ควร ถ้าเค็มมากขึ้นไปอีก อาจฆ่าต้นองุ่นได้ ยิ่งกว่านั้นในบริเวณใกล้เคียงสวนองุ่นมีโรงงานอุตสาหกรรมมาตั้งอยู่เป็นจำนวนมาก โรงงานเหล่านี้จะระบายสิ่งสกปรกลงในแม่น้ำลำคลอง

ตลอดเวลา ในหน้าฝน น้ำฝนช่วยเจือจางสิ่งสกปรกได้มาก แต่ในหน้าแล้ง ความเข้มข้นของสิ่งโสโครกจะมีมากขึ้น ทำให้น้ำเน่าเสียส่งกลิ่นเหม็น ถ้าน้ำเสียเหล่านี้เข้าไปในสวนองุ่นก็จะทำอันตรายแก่ต้นองุ่นได้

๑.๓ ปัญหาด้านโรคพืช องุ่นเป็นพืชที่มีเชื้อโรคและเชื้อราจำนวนมาก โดยเฉพาะในหน้าฝน เชื้อราจะระบาดมาก ในขณะที่มีโรคระบาด ชาวสวนต้องฉีดยาป้องกันและกำจัดเกือบทุกวัน ทำให้สิ้นเปลืองค่ายาและแรงงานมาก

ชาวสวนองุ่นเป็นจำนวนไม่น้อยที่ขาดความรู้ในเรื่องการใช้ยาปราบศัตรูพืช จึงอยู่ภายใต้อิทธิพลของการโฆษณาชวนเชื่อ ทำให้มีการใช้ยาผิดชนิดและในขนาดที่ไม่เหมาะสม ต้องทดลองเปลี่ยนชนิดใหม่อยู่เสมอ จึงต้องเสียเงินไปโดยไม่สมารถควบคุมศัตรูพืชได้ทันที่

นอกจากนั้น การใช้ยาปราบศัตรูพืชอย่างไม่ถูกวิธี อาจจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพของชาวสวนผู้ใช้ยาเองได้

๑.๔ ปัญหาด้านแรงงานและการจัดการ การปลูกองุ่นต้องใช้แรงงานมาก นอกจากจะต้องรดน้ำและฉีดยากำจัดศัตรูพืชเป็นประจำดังกล่าวแล้ว ยังต้องหมั่นใส่ปุ๋ย ตัดแต่งกิ่ง พรวนขัองุ่น และ เก็บเกี่ยวในที่สุด แรงงานเหล่านี้จะต้องเป็นแรงงานที่มีฝีมือและต้องกระทำด้วยความปราณีตบรรจง มิฉะนั้นแล้วจะไม่ได้ผล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การตัดแต่งกิ่ง ถ้าทำผิดหลักแล้ว ต้นองุ่นอาจจะไม่ผลิดอกออกผล ส่วนการพรวนและการเก็บเกี่ยวนั้นต้องทำด้วยความปราณีตบรรจงมิฉะนั้นผลองุ่นจะช้ำและเสียหาย การทำสวนองุ่นจึงต้องพึ่งพาการจ้างแรงงานมากและค่าจ้างสูง ประกอบกับปัจจุบันคนนิยมทำงานในโรงงานต่าง ๆ ทำให้เกิดขาดแคลนแรงงานซึ่งเป็นปัญหาสำคัญอีกอย่างหนึ่ง

๑.๕ ปัญหาเงินทุน การทำสวนองุ่นต้องใช้ที่สวนที่มีดินอุดมสมบูรณ์สูง มีน้ำตลอดปีแต่น้ำไม่ขัง ต้องใช้แรงงานในการบำรุงรักษาสูง ต้องใช้ปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืชมาก ทำให้ต้องลงทุนสูง เรื่องการขาดแคลนเงินทุนจึงกลายเป็นปัญหาของการทำสวนองุ่นที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง

๒. ปัญหาการตลาด

ธุรกิจองุ่นนอกจากจะต้องเผชิญหน้ากับปัญหาการผลิตดังกล่าวข้างต้น ยังมีปัญหาการตลาดที่ต้องแก้ไขอีกหลายประการ

๒.๑ ชาวสวนองุ่นส่วนใหญ่ทำสวนขนาดเล็ก มีองุ่นที่จะนำไปขายในตลาดครั้งละไม่มากนัก ประกอบกับองุ่นไม่ได้ออกผลทั้งปี แต่ออกปีละเพียงสองครั้ง ชาวสวนจึงไม่สามารถนำองุ่น

ไปส่งให้กับผู้ขายส่งเองได้ จำต้องมีคนกลางทำการรับซื้อจุ่มจากสวนหลาย ๆ แห่ง แล้วไปส่งให้กับพ่อค้าขายส่งครั้งละมาก ๆ จึงจะคุ้มกับต้นทุนและเวลา ชาวสวนที่พยายามจะนำจุ่มไปขายให้กับผู้ขายส่งเอง มักจะถูกกดราคาอย่างมาก จนไม่คุ้มกับค่าขนส่งและเวลาที่เสียไป ผู้ขายให้กับพ่อค้าที่มาซื้อในสวนไม่ได้ ถึงแม้ว่าจะถูกกดราคาบ้าง รายได้สุทธิยังดีกว่านำจุ่มไปขายให้กับผู้ขายส่งโดยตรง

ถ้ามีการรวมกลุ่มชาวสวนเพื่อรับซื้อจุ่มจากสมาชิกแล้วนำไปขายให้กับพ่อค้าขายส่งเองก็จะตัดคนกลางออกไปได้ หรือรวมตัวเป็นกลุ่มเพื่อสร้างอำนาจกำหนดราคาในการขายจุ่ม ทั้งนี้นอกจากจะเป็นการช่วยชาวสวนให้ได้รับการตอบแทนจากการทำสวนมากขึ้นแล้ว ยังนับ เป็นวิธีการทางอ้อมที่จะจูงใจให้ชาวสวนทำการปรับปรุงผลจุ่มให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น ได้อีกด้วย

๒.๒ อจุ่น เป็นพืชผลที่เสียหายง่าย หลังจาก เก็บเกี่ยวแล้วจำเป็นต้องวางขายในตลาดในระยะสั้น หลังจากนั้นก็จะเน่าเสียจนขายไม่ได้ นอกจากนั้นอจุ่นยังเป็นผลไม้ที่เปราะบาง ไม่สามารถทนต่อการขนส่งระยะไกล ๆ ได้ เหตุผลสองประการนี้ ทำให้ตลาดของอจุ่นแคบซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้ราคาอจุ่นไม่มีเสถียรภาพ ราคาตกในฤดูที่มีการเก็บเกี่ยวมาก

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยที่ควรจะทำต่อไป

๑. ปัญหาเรื่องที่ดิน ในปัจจุบันนี้ การทำสวนอจุ่นซ้ำบนที่ดินเดิมนั้นจะให้ผลดีไม่ได้เท่าที่ควร สาเหตุสภาพดิน เสื่อมลง ชาวสวนจึงต้องย้ายที่ใหม่ไปเรื่อย ๆ มิฉะนั้นก็จะต้องปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียนกันไป หรือใช้ที่ดินเดิมโดยการยกแปลงดินและร่องน้ำสลับกันไป นับว่าเป็นข้อจำกัดของการขยายการเพาะปลูกอจุ่นอย่างยิ่ง

จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจที่นักการ เกษตรจะได้ศึกษาถึงวิธีการปรับปรุงที่ดินเพื่อให้สามารถใช้ปลูกอจุ่นซ้ำได้โดยไม่ลดผลผลิต ถ้าทำได้สำเร็จก็จะเป็นประโยชน์แก่ชาวสวนและต่อการพัฒนาการทำสวนอจุ่นให้เป็นการลงทุนที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจของประเทศชาติสืบไป

๒. ปัญหาโรคพืช อจุ่นมีโรคและแมลงรบกวนมาก ทำให้ชาวสวนต้องเสียค่าใช้จ่ายในการซื้อยาปราบศัตรูพืชและค่าแรงงานสูงมาก นับว่าเป็นการเพิ่มต้นทุนและเป็นอุปสรรคในการทำสวนอจุ่นมาก ยิ่งกว่านั้นยังมีศัตรูอจุ่นบางชนิดที่ชาวสวนไม่ทราบว่าจะปราบด้วยยาชนิดใดจึงจะมีผล นอกจากนั้นยังปรากฏว่ามีการดื้อยาอีกด้วย ถึงเวลาแล้วที่นักการ เกษตรจะได้ศึกษาวิธีการปราบศัตรูอจุ่นที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนั้นก็อาจจะผสมพันธุ์อจุ่นที่มีภูมิต้านทานต่อโรคพืชต่าง ๆ ได้ดีขึ้น

๓. ปัญหาเกี่ยวกับการตลาด ชาวสวนองุ่นมักจะเสียเปรียบในเรื่องการตลาด บางครั้งจะถูกกดราคาโดยพ่อค้าที่มาซื้อองุ่น เพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาวสวนองุ่น ควรจะมีการศึกษาถึงการรวมกลุ่มของชาวสวนเพื่อทำการขายองุ่น

๔. ปัญหาเกี่ยวกับน้ำเสียและน้ำเค็ม องุ่นอาจเสียหายได้ ถ้ามีน้ำเน่าจากโรงงานอุตสาหกรรมหรือน้ำเค็มจากทะเลทะลักเข้ามา จึงควรศึกษาเพื่อหาทางป้องกันน้ำเน่าและน้ำเค็มไม่ให้เข้าสวน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย